

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcov **1/ M. Č.**, bývajúceho v N., **2/ A. Č.**, bývajúcej v N., oboch zastúpených JUDr. M. J., advokátkou v N., proti žalovaným **1/ M. Š.**, bývajúcej v Z., **2/ Ing. J. Š.**, bývajúcemu v Z., oboch zastúpených JUDr. E. J., advokátom v N., **o zaplatenie 91 643 Sk istiny s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19 C 172/1997 o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2006 sp. zn. 6 Co 23/2006,

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2006 sp. zn. 6 Co 23/2006 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra rozsudkom z 28. októbra 2005 č.k. 19 C 172/1997-295 uložil povinnosť žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom 1/ a 2/ úroky z omeškania vo výške 124 460,58 Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania vo výške 81 186 Sk a trovy štátu vo výške 7 000 Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní o priznaní úrokov z omeškania vychádzal zo skutočnosti, že žalovaní (dlžníci) vložili časť dlžnej sumy do notárskej úschovy, avšak vyplatenie tejto sumy žalobcom (veriteľom) viazali na rôzne

podmienky, ktoré v priebehu uloženia menili. Taktiež menili sumu, ktorú boli ochotní žalobcom vyplatiť. Prvou podmienkou vyplatenia uloženej sumy bolo zápisničné odovzdanie nehnuteľností, podľa názoru súdu bola táto podmienka všeobecná, neurčitá, nebol stanovený dátum odovzdania nehnuteľnosti. Ďalšou podmienkou bolo odovzdanie kľúčov od nehnuteľnosti, hoci vrátenie kľúčov, ktoré mali žalobcovia od domu, už bolo nadbytočné. Podľa potvrdenia Notárskeho úradu JUDr. Š. bola suma 86 266 Sk v notárskej úschove do 1. decembra 1997. Dospel k záveru, že dlžníci, teda žalovaní boli v omeškaní od 1. decembra 1997 do 18. mája 2005, kedy došlo k uhradeniu dlhu žalovanými.

Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Nitre rozsudkom z 28. apríla 2006 č.k. 6 Co 23/2006-321 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil a návrh zamietol. Zmenil taktiež rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov konania tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Uložil žalobcom 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť trovy štátu vo výške 7 000 Sk a žalovaným 1/ a 2/ trovy konania vo výške 11 938 Sk. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že zložením peňažnej sumy do notárskej úschovy sa dlžníci v žiadnom prípade nemohli dostať do omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže táto suma bola v notárskej úschove v čase, kedy bol podaný návrh na súd. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobcovia vedeli o podmienkach, za ktorých žalovaní mali a chceli vyplatiť peniaze, avšak tieto nesplnili, či sa jedná o zápisničné odovzdanie nehnuteľnosti, naopak títo protiprávne znemožnili akýkoľvek vstup do rodinného domu, keď zavarili vchodové dvere. Žalovaní sa nemohli teda dostať do omeškania s plnením svojho záväzku. Prihliadnuc na ustanovenie § 522 Občianskeho zákonníka žalovanými ponúknuté plnenie považoval za riadne ponúknuté plnenie, ktoré vyhovovalo zmluvným podmienkam (vyplatenie peňazí oproti zápisničnemu odovzdaniu nehnuteľnosti). Bolo potrebné vziať do úvahy skutočnú vôľu strán plniť si svoje záväzky a nielen vychádzať z uloženia peňazí v notárskej úschove. Uvedené dôvody ho viedli k tomu, že zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. a žalobu zamietol.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadli dovolaním žalobcovia 1/ a 2/. Prípustnosť odôvodnili ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda nesprávnym právnym posúdením. Sú toho názoru, že keby žalovaní chceli seriózne plniť, nespochybňovali by ich nárok od začiatku do konca. Žalovaní

si nehnuteľnosti prebrali aj bez zápisničného odovzdania a vymenili zámky dverí na nehnuteľnosti a tak vlastne fakticky začali disponovať so svojim vlastníctvom. Tvrdenie žalovaných, že boli pripravení plniť a zo strany žalobcov nebola ochota prijať plnenie, je len účelová obrana. Už v čase keď boli peniaze vložené v notárskej úschove, menili podmienky, keď žiadali započítať amortizáciu a nechceli ani vyplatiť celú vloženú sumu. Počas celého súdneho konania namietali premlčanie ich nároku. Z uvedených dôvodov preto žiadali napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaní 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedli, že listom z 18. júna 1997 ich právny zástupca JUDr. E. J. informoval žalobcov, že z ich strany došlo k splneniu si povinnosti vyplatiť sumu 86 266 Sk a to zložením tejto sumy do notárskej úschovy u JUDr. Š. s tým, že peniaze im budú vyplatené z úschovy potom, keď zápisnične odovzdajú nehnuteľnosť žalovaným. Zo strany žalobcov nedošlo k riadnemu splneniu ich záväzku, na splnenie ktorého bola viazaná výplata dohodnutej sumy žalovanými. Keďže námietka žalovaných bola opodstatnená, neboli títo povinní vyplatiť dlh žalobcom a z tohto dôvodu sa nemohli dostať ani do omeškania. Žiadali, aby dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ zamietol a priznal im trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmal dovolací súd, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je takouto vadou ak a) sa rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto nie je daný.

Inou vadou konania na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že predmetom tohto konania medzi účastníkmi bola úhrada istiny v sume 91 643 Sk s príslušenstvom. Ohľadom istiny je rozhodnutie, ktorým boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobcom sumu 91 643 Sk, právoplatné. Predmetom sporu je iba príslušenstvo pohľadávky.

Podľa právneho záveru odvolacieho súdu zložením peňažnej sumy do notárskej úschovy sa žalovaní v žiadnom prípade nemohli dostať do omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v čase, keď táto suma bola v notárskej úschove a bol podaný návrh na súd. Žalobcovia vedeli o podmienkach za ktorých žalovaní mali a chceli vyplatiť peniaze, avšak tieto nesplnili, neprijali riadne ponúknuté plnenie, ktoré vyhovovalo zmluvným podmienkam (vyplatenie peňazí) oproti zápisničnemu odovzdaniu nehnuteľnosti.

Dovolací súd právne posúdenie veci odvolacím súdom nepovažuje za správne.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 65 zákona č. 323/1992 Zb. Notárskeho poriadku notár na žiadosť zložiteľa prijme do notárskej úschovy (ďalej len „úschova“) a) listiny, najmä závety, s výnimkou listín, ktorých obsah nemôže posúdiť, b) peniaze a cenné papiere, ak mu boli odovzdané so žiadosťou, aby ich vydal určitému príjemcovi.

Podľa § 70 ods. 1 Notárskeho poriadku notár môže prijať do úschovy peniaze len vtedy, ak ich zložiteľ vkladá do úschovy a to len v súvislosti s jeho činnosťou podľa § 3 ods. 1 a § 5 za účelom vydania peňazí určitému príjemcovi alebo ich zloženia na určenom mieste.

Podľa § 70 ods. 2 Notárskeho poriadku ak nedal zložiteľ osobitný príkaz, môže notár po dobu úschovy uložiť peniaze v peňažnom ústave na osobitný bežný účet znejúci na jeho meno s označením „notárska úschova“. Ak peniaze neuloží na bežný účet, musí ich notár po dobu úschovy uložiť v bezpečnostnej schránke v peňažnom ústave alebo v kovovej skrini (trezor) vo svojej kancelárii.

Podľa § 71 ods. 1 Notárskeho poriadku o prijatí peňazí spíše notár dvojmo zápisnicu, ktorá má tieto náležitosti: a) miesto a čas prevzatia peňazí do úschovy, b) meno a priezvisko a trvalé bydlisko zložiteľa alebo jeho splnomocneného zástupcu, c) presný údaj o výške

peňažnej sumy a menovej jednotke, d) údaj, že peniaze boli od zložiteľa prevzaté a prijaté do úschovy, e) vyhlásenie zložiteľa komu majú byť vydané alebo na ktorom mieste majú byť zložené.

Podľa § 71 ods. 2 Notárskeho poriadku zložiteľovi sa vydá vyhotovenie zápisnice.

Podľa § 72 ods. 1 Notárskeho poriadku zloženie peňazí na určenom mieste vykoná notár bez zbytočného odkladu.

Podľa § 72 ods. 2 Notárskeho poriadku odovzdanie peňazí určitému príjemcovi vykoná notár najneskôr do 15 dní odo dňa ich doručenia, ak zložiteľ neurčí inú lehotu. Ak notár nemôže peniaze odovzdať v tejto lehote, vráti ich zložiteľovi. Ak to nie je možné, zloží ich do úschovy súdu. Ak vracia notár peniaze zložiteľovi, postupuje obdobne podľa § 73.

Podľa § 73 ods. 1 Notárskeho poriadku ak odovzdá notár peniaze určitému príjemcovi určenému zložiteľom osobne spíše o vydaní peňazí zápisnicu, ktorá má tieto náležitosti a) miesto a čas odovzdania, b) meno a priezvisko príjemcu a údaje o zistení totožnosti, c) presný údaj o výške peňažnej sumy a menovej jednotke, d) údaj, že príjemca peniaze prevzal.

Podľa § 73 ods. 2 Notárskeho poriadku, ak notár odovzdá peniaze zástupcovi platí o plnomocenstve § 68.

Podľa § 73 ods. 3 Notárskeho poriadku notár upovedomí zložiteľa o odovzdaní peňazí tretej osobe alebo ich zložení na určenom mieste.

V spise na č.l. 73 sa nachádza podanie JUDr. Š. Š., notára so sídlom v N. z 1. júna 2000, ktorým potvrdzuje, že právny zástupca JUDr. E. J. v mene zložiteľa Ing. J. Š. (žalovaného 2/) zložil do notárskej úschovy 28. mája 1997 sumu 86 266 Sk z dôvodu, aby sa jeho klient nedostal do omeškania so zaplatením predmetnej sumy. Tieto peniaze boli na pokyn Ing. J. Š. 1. decembra 1997 vrátené prevodným príkazom na účet.

Ustanovenie § 70 Notárskeho poriadku určuje, že notár prijme do úschovy peniaze ak ich vloží zložiteľ a to len v súvislosti s jeho činnosťou podľa § 3 ods. 1 a § 5 za účelom vydania peňazí určitému príjemcovi alebo ich zloženia na určenom mieste. Notár môže po dobu úschovy uložiť peniaze v peňažnom ústave na osobitný bežný účet znejúci na jeho meno s označením „notárska úschova“, ak peniaze neuloží na bežný účet, musí ich po dobu úschovy uložiť v bezpečnostnej schránke v peňažnom ústave alebo v kovovej skrini (trezor) vo svojej kancelárii. Podľa ustanovenia § 71 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku o prijatí peňazí spíše dvojmo zápisnicu, v ktorej uvedie miesto a čas prevzatia peňazí do úschovy, meno a priezvisko a trvalé bydlisko zložiteľa alebo jeho splnomocneného zástupcu, presný údaj o výške peňažnej sumy a menovej jednotke, údaj, že peniaze boli od zložiteľa prevzaté a prijaté do úschovy a vyhlásenie zložiteľa komu majú byť vydané alebo na ktorom mieste majú byť zložené. V zmysle ustanovenia § 72 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku zloženie peňazí na určenom mieste vykoná bez zbytočného odkladu alebo odovzdá príjemcovi najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia ak zložiteľ neurčí inú lehotu. Ak nemôže peniaze odovzdať v tejto lehote, vráti ich zložiteľovi. Ak to nie je možné zloží ich do úschovy súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje, že zloženie peňazí do notárskej úschovy nemá (ak nie je tak stranami dohodnuté – poznámka dovolacieho súdu, čo v danom prípade splnené nebolo) na rozdiel od súdnej úschovy v zmysle ustanovenia § 185a O.s.p. Solučné účinky, t.j. účinky splnenia dlhu zložiteľom. Účelom úschovy peňazí u notára je obstaranie odovzdania peňazí určitému príjemcovi. V prípade, že určitý príjemca peniaze neprevezme nemá to pre neho žiadne právne následky a peniaze musia byť vrátené jeho zložiteľovi. Zo strany žalovaných teda nedošlo k zániku (splneniu) ich záväzku a to zaplatenie istiny žalobcom a ani k neprijatiu riadne ponúknutého plnenia zo strany žalobcov.

Vzhľadom na to, že dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) dovolací súd jeho rozsudok zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. januára 2008

**JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: